

REMISSYTTRANDE

2017-02-16

Ärendnr:

NV-00508-17

Mark- och miljödomstolen i Nacka
mmd.nacka.avdelning4@dom.se

Remissyttrande i mål M 7570-16, angående förbränningsanläggning på fastigheten Åbyverken 2 i Örebro

Naturvårdsverket har förelagts att inkomma med yttrande i målet, domstolens aktbilaga 11. Med anledning därav får vi härmed anföra följande.

Vår bedömning begränsar sig till frågan om driftstörning eller haveri av reningsutrustning.

1. BEDÖMNING

Naturvårdsverket bedömer att det inte föreligger en sådan driftstörning eller haveri i reningsutrustning som kan utgöra grund för dispens enligt 20 § förordningen (2013:252) om stora förbränningsanläggningar (FSF).

2. OMSTÄNDIGHETER

2.1. Tillämpliga bestämmelser

E.ON Värme Sverige AB (Bolaget) har ansökt om dispens enligt 20 § förordningen (2013:252) om stora förbränningsanläggningar (FSF) från de tidsfrister som anges i 18 § första stycket och 19 § FSF under eldningssäsongen 2016/17, till den 30 juni 2017.

Enligt 18 § första stycket 1 FSF ska verksamhetsutövaren, om det inträffar en driftstörning i reningsutrustningen eller om reningsutrustningen havererar, se till att förbränningsanläggningen inte drivs utan fungerande reningsutrustning mer än viss tid.

Enligt 19 § FSF ska verksamhetsutövaren, om reningsutrustningen för utsläpp till luft av vissa föroreningar havererar, begränsa eller upphöra med driften om den normala driften inte kan återupptas inom viss tid eller driva

förbränningsanläggningen med bränslen som har ett lågt innehåll av föroreningar.

Enligt 20 § FSF får tillsynsmyndigheten ge dispens från tidsfristerna i 18 § första stycket 1 och 19 §, om det behövs för att upprätthålla energiförsörjningen och detta behov är tvingande, eller förbränningen annars skulle komma att ersättas med förbränning i en annan anläggning och detta skulle medföra större utsläpp av föroreningar.

En dispens enligt 20 § FSF kan alltså avse perioder då det har inträffat en driftstörning i reningsutrustningen eller reningsutrustningen har havererat.

Vid bedömning av om begränsningsvärdena i FSF följs ska, enligt 42 § 2 FSF, i beräkningen av medelvärden inte ingå sådana perioder som avses i 18, 19 eller 20 § då förbränningsanläggningens reningsutrustning havererat eller det inträffat en driftstörning.

FSF genomför bestämmelser i kap. III i direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp (IED). Bestämmelserna i 18-20 §§ FSF genomför tillsammans med 22 kap. 25 f § miljöbalken art. 37 IED. Art. 37 IED innehåller särskilda bestämmelser om haverier och driftstörningar i reningsutrustning. I den engelska versionen av IED används i art. 37 begreppet *abatement equipment*, vilket i den svenska versionen översatts till *reningsutrustning*.

Bolaget har i sitt överklagande hänvisat till skrivningar i LCP BREF final draft¹ om *abatement techniques*. Även detta begrepp återfinns i den engelska versionen av IED, i beaktandesats 31. I den svenska versionen har det översatts till *teknik för minskade utsläpp*. Begreppet ”technique” definieras även i art. 3.10 IED på svenska som både den teknik som används och det sätt på vilket anläggningen utformas, uppförs, underhålls, drivs och avvecklas. Naturvårdsverket anser att det är tydligt att *abatement techniques/teknik för minskade utsläpp* utgör ett vidare begrepp än *abatement equipment/reningsutrustning*.

2.2. Bakgrund

Det framgår av Bolagets överklagande (aktbil. 2) och Bolagets ansökan om dispens med bilagor att det har inträffat en skada i panna 5 (ÅP5) inför uppstart för säsongen 2016/17. En nivåmätare i ångdomen havererade under torkeldning av ÅP5. Som ett resultat av detta sjönk vattennivån i eldstadstubererna vilket i sin tur medförde att tubmaterialet i pannan skadades.

Vidare framgår att ÅP5, efter godkännande från kontrollorgan, fortsatt kommer att kunna användas för värme- och elproduktion under säsongen 2016/17, men med drift vid ett lägre tryck, d.v.s. drift med en reducerad effekt. Denna drift kommer att fortgå fram till sommaren 2017, då en fullständig reparation av ÅP5 kommer att utföras.

¹ Best Available Techniques (BAT) Reference Document for Large Combustion Plants, final draft (juni 2016).

Det framgår inte i Bolagets ansökan eller överklagande att det även inträffat några skador på den tekniska utrustningen för rökgasrening av kväveoxider, stoft eller svaveldioxid installerad på ÅP5.

Av domstolens tjänsteanteckning (aktbil. 8) framgår att Bolaget har uppgett att det är begränsningsvärden för kväveoxider som riskerar att överträdas.

2.3. Bedömning

Naturvårdsverket uppfattar att Bolaget menar att det ska anses ha skett en driftstörning/haveri i ÅP5:s reningsutrustning alternativt att det ska ha skett ett bortfall av möjligheten att köra ÅP5 (med dess avancerade rökgasrening) och att det ska anses utgöra en driftstörning/haveri i Åbyverkets reningsutrustning.

Bolaget anger i sin ansökan om dispens att pannan är utformad för att begränsa utsläppen av kväveoxider och svaveloxider genom att en stor del av reningen sker i de kemiska reaktionerna i förbränningen och att reglering av temperaturen även minimerar bildningen av föroreningar. Bolaget anger vidare att den primära reduktionen av föroreningar i pannan är minst lika viktig som efterföljande reningsutrustning.

Naturvårdsverket ifrågasätter inte betydelsen av samtliga dessa åtgärder och tekniker för att minimera bildningen av föroreningar och att begränsa utsläppen. Begränsning av utsläpp till luft kan och bör ske genom hela processen, från val av bränsle till utformning och drift av förbränningsprocessen till rening i reningsutrustning. I förarbetena till införandet av miljöbalken anges just att utsläpp kan minimeras på olika sätt (prop. 1997/98:45, del 2, s. 18).

Bestämmelserna i 18-20 §§ FSF är emellertid endast tillämpliga vid haverier eller driftstörningar i reningsutrustning och omfattar således inte andra tekniker för begränsning av utsläpp.

Naturvårdsverket instämmer i underinstansernas bedömning att tubmaterialet i pannans eldstadstuber som har skadats är en del av själva ångpannan, som syftar till värmeöverföring, och därmed inte kan anses utgöra en del av reningsutrustningen.

Som Bolaget anger utgör t.ex. SNCR en teknik för rening av rökgaser. Bolaget hävdar i överklagandet (aktbil. 2) att haveriet i pannan medför att rökgas-temperaturen blir allt för låg och att SNCR-processen för att fungera optimalt kräver en rökgastemperatur på 900-950 grader C.

Bolaget anför samtidigt att en viktig primär teknik är utformning och drift av förbränningsprocessen. ÅP5 är en CFB-panna utformad med en fluidiseringsteknik som är väl anpassad för primär reduktion av kväveoxider. I Bolagets ansökan anges att ”Fluidiseringstekniken grundar sig på möjligheten att förbränna bränslet vid relativt låga temperaturer (800-900 grader C). Därmed minimeras kväveoxidbildningen.”². Befintlig reningsutrustning synes således redan före haveriet i ÅP5 inte vara optimerad för pannans normala drift.

² Se *Teknisk beskrivning*, bilaga till Bolagets ansökan om dispens, avsnitt 1.1.1 ÅP5 sista stycket.

Naturvårdsverkets tolkar det som att ändrade driftförhållanden, i förlängningen, bör bidra till lägre bildning av kväveoxider. Bolaget har inte beskrivit, varken i ansökan eller i överklagandet, om det utförts någon analys eller optimering av SNCR-utrustningen mot bakgrund av haveriet i eldstadstuber och den reducerade driften med lägre förbränningstemperatur. Bolaget beskriver endast kort att effekten av lägre förbränningstemperatur på SNCR-anläggningen är att styrsystemet larmar vid rökgastemperatur lägre än 750 grader C och att operatörerna då måste stoppa tillsatsen av ammoniak.³

Naturvårdsverkets uppfattning är att SNCR ska kunna användas vid en mängd olika driftfall och olika laster. Därtill bör en ständig optimering och justering av tillsatspunkterna för ammoniak till rätt temperaturfönster ske efterhand som pannans prestanda förändras.

SNCR-anläggningen i sig är oförändrad efter det inträffade haveriet i pannan, men kan behöva anpassas till de nya driftförhållandena. Att haveriet i ÅP5 leder till ändrade driftför-hållanden i pannan – mindre kapacitet och lägre temperaturer kan därför inte anses utgöra en driftstörning i reningsutrustningen.

Naturvårdsverket anser, mot denna bakgrund, att det inte har framkommit att det inträffade haveriet i ÅP5 har medfört någon driftstörning i pannans reningsutrustning.

Att en panna har bättre prestanda än andra pannor kan heller inte medföra att hela pannan kan ses som en reningsutrustning.

Naturvårdsverket anser att det sammantaget inte har framkommit att det har inträffat något sådant haveri eller driftstörning i reningsutrustningen som kan utgöra grund för en dispens enligt 20 § FSF.

Beslut om detta yttrande har fattats av tf. enhetschef Maria Enroth.

Vid den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit miljöjuristen Linda Sjöo och Anders Törngren, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Maria Enroth

Anders Törngren

³ Se Bolagets överklagande (aktbil. 2) sidan 5.